

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 15 травня 2018 року № 12-7

м. Київ

Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності використання коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та субсидій населенню на оплату житлово-комунальних послуг

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України «Про Рахункову палату» розглянуто Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та субсидій населенню на оплату житлово-комунальних послуг.

За результатами розгляду Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА:

1. Спрямування Міністерством фінансів України (головний розпорядник коштів) за координації з Міністерством соціальної політики України у 2016 і 2017 роках та використання місцевими органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату житлово-комунальних послуг у сумі відповідно 44,1 і 69,7 млрд грн переважно забезпечило реалізацію прав відповідних категорій громадян на отримання ними пільг і субсидій, встановлених чинним законодавством.

1.1. За рахунок коштів субвенції ці пільги у 2016 і 2017 роках були призначені 3 і 1,7 млн громадян, житлові субсидії – 7,7 і 8,8 млн домогосподарств відповідно.

При цьому фактичним вигодонабувачем державної фінансової підтримки за пільгами та субсидією є не лише громадяни з відповідним доходом, а й підприємства-надавачі (виконавці) житлово-комунальних послуг різних форм власності, з якими держава централізовано, без участі кінцевих споживачів, проводила розрахунки за частину наданих громадянам послуг, часто авансом і здебільшого шляхом взаєморозрахунків (заліків). Оплата за субвенцією шляхом проведення взаєморозрахунків у 2016 році становила 94 відс, у 2017 році – 93 відсотки.

Внесення Кабінетом Міністрів України протягом 2016 і 2017 років низки змін до відповідних нормативних актів надало можливість спростити порядок призначення пільг і субсидій. Було суттєво скорочено перелік необхідних документів, що подаються громадянами для оформлення субсидій. З метою стимулювання громадян до економного споживання житлово-комунальних послуг запроваджено перерахування частини невикористаної ними субсидії (в межах встановлених норм) на їх особові рахунки в банківських установах (станом на 12.01.2018 її отримали майже 1,7 млн сімей на суму 1,1 млрд гривень). Крім того, з урахуванням рекомендацій Рахункової палати за результатами аудиту, проведеного у 2015 році, Кабінетом Міністрів України оптимізовано з 2018 року механізм управління коштами субвенції: усунуто (визнано таким, що втратив чинність) недосконалість порядку проведення взаєморозрахунків (заліків), передбаченого постановою Кабінету Міністрів України від 11.01.2005 № 20.

1.2. Водночас механізм надання субсидій не є повністю справедливим, зберігає та поглиблює залежність громадян від держави; не стимулює належним чином до економного використання енергетичних і водних ресурсів; призводить до значного сталого зростання фінансового навантаження на державний бюджет.

Для країни критична як кількість домогосподарств, які потребують субсидій, так і витрати державного бюджету на субсидантів, оскільки рівень зростання тарифів на житлово-комунальні послуги не відповідає рівню збільшення доходів громадян. Адже в Україні вже сьогодні субсидії в середньому одержують більше 45 відс. від загальної кількості домогосподарств (для порівняння: в більшості країн Європи цей показник, за даними окремих експертів, не перевищує 10 відс., при цьому у Німеччині становить 1,5 відс., Польщі – 2 відс., Латвії – 5 відсотків).

За фактами, виявленими вибірковим моніторингом у 7 регіонах, відповідний середній показник економії коштів у разі, зокрема, встановлення будинкових засобів обліку теплової енергії становить до 30 відс., тобто домогосподарства, яким призначено субсидію на теплопостачання за відсутності приладів обліку тепла, за рівних умов щодо доходів і площі житла одержують субсидії більше, ніж ті домогосподарства, житлові будівлі яких такими приладами обладнані. Одна з причин – КТМ 204 Україна 244-94 «Норми та вказівки по нормуванню витрат палива та теплової енергії на опалення житлових та громадських споруд в Україні», що використовуються при встановленні тарифів на опалення для населення, яке проживає у будинках без лічильників тепла, не враховують діючих ДБН В.2.6-31:2016 «Теплова ізоляція будівель».

Пропозиції Рахункової палати за результатами попереднього аудиту та відповідні доручення Прем'єр-міністра України і Віце-прем'єр-міністра України – Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України щодо актуалізації цих норм Мінрегіоном (заступник Міністра Е. Б. Кругляк) і НКРЕКП (Голова Д. В. Вовк) не виконані, що призводить до врахування при встановленні відповідних тарифів застарілих норм витрат теплової енергії на опалення житлових будівель, зокрема у разі

відсутності у низці випадків побудинкових засобів обліку її споживання, та є однією з причин неефективного використання частини коштів субвенції.

Повсюдне встановлення відповідних будинкових приладів обліку (зокрема теплової енергії, водопостачання), дозволить заощадити значні обсяги коштів субвенції державного бюджету, необхідних для надання відповідним категоріям громадян пільг і житлових субсидій.

1.3. Попри значне, майже у чотири рази порівняно з 2015 роком, зростання видатків державного бюджету на фінансування пільг і житлових субсидій, кредиторська заборгованість за субвенцією перед підприємствами - надавачами житлово-комунальних послуг станом на 01.01.2018 була **26,7 млрд грн**, а заборгованість перед 81,9 тис. сімей за невикористаною (зеконормованою) субсидією за опалювальний період 2016–2017 років – **45,9 млн гривень**.

Невиконання взятих зобов'язань підриває довіру громадян і суб'єктів господарювання до відповідних ініціатив Уряду, ставить під сумнів обґрунтованість дій щодо розрахунку тарифів на житлово-комунальні послуги, що стало головним чинником значного зростання видатків державного бюджету на фінансування житлових субсидій.

2. Нормативно-правове забезпечення питань, пов'язаних з призначенням житлових субсидій, навіть після змін, внесених до відповідних порядків постановами Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 951, від 21.02.2018 № 114 і від 27.04.2018 № 329, має окремі недоліки і потребує удосконалення в частині забезпечення економного використання коштів субвенції.

Порядком фінансування видатків місцевих бюджетів на здійснення заходів з виконання державних програм соціального захисту населення за рахунок субвенцій з державного бюджету, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 04.03.2002 № 256 (зі змінами), передбачено подання з 2018 року підприємствами-надавачами послуг фінансовим органам і головним розпорядникам коштів місцевих бюджетів (органам соцзахисту) реєстрів обсягів спожитих енергоносіїв і **наданих громадянам послуг**. Проте зміни до форми і змісту реєстрів (затверджені наказом Мінфіну від 04.01.2018 № 1) не внесено, тому в них відсутні відомості щодо обсягів фактично наданих споживачам послуг, що унеможлиблює належний контроль фінансових органів і управлінь праці та соціального захисту населення на місцях за достовірністю розрахованої підприємствами вартості наданих послуг та обсягами невикористаних сум субсидії, які повинні повертатися до державного бюджету.

Згідно з пунктом 12 Порядку розрахунку та повернення до бюджету невикористаних сум субсидії для відшкодування витрат на оплату послуг з централізованого опалення (теплопостачання), постачання холодної та гарячої води і водовідведення, послуг з газо- та електропостачання для індивідуального опалення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.08.2016 № 534 (далі – Порядок повернення субсидії), відповідальність за правильність розрахунку невикористаних сум субсидії за опалювальний сезон за кожним особовим рахунком одержувача субсидії та повноту відображення їх

в актах розрахунку загального обсягу невикористаних сум субсидій покладена на надавачів послуг (це, як правило, підприємства приватної власності), об'єднання співвласників багатоквартирних будинків і житлово-будівельні кооперативи в особі їх керівників і посадових осіб. Водночас не передбачено здійснення контролю за цим з боку місцевих фінансових органів та управлінь праці та соціального захисту населення (головних розпорядників коштів субвенції на місцях), що створює ризики проведення розрахунків з надавачами послуг по житлових субсидіях за недостовірними відомостями.

Положеннями пункту 2 Порядку повернення коштів, надміру виплачених за призначеними субсидіями (затверджений спільним наказом Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства фінансів України та Міністерства юстиції України від 29.12.1997 № 39/283/90/5) не визначено граничного строку повернення надміру виплачених коштів отримувачу субсидії, що створило ризики недостатньо обґрунтованого встановлення таких строків за рішеннями органів соціального захисту населення на місцях.

3. В умовах стрімкого і недостатньо прогнозованого зростання протягом відповідного бюджетного року тарифів на житлово-комунальні послуги, які затверджувалися на центральному та місцевому рівні, а також збільшення кількості одержувачів субсидій Міністерство фінансів України у 2016 і 2017 роках як головний розпорядник субвенції (колишній заступник Міністра Качур Р.П.) не забезпечило планування обґрунтованих обсягів бюджетних призначень. Це стало однією з причин утворення та зростання обсягу кредиторської заборгованості, в структурі якої збільшується частка простроченої заборгованості.

Визначені Мінфіном і затверджені в законах про держбюджет на 2016 і 2017 роки (без змін) обсяги видатків субвенції в сумі відповідно 35,0 і 47,1 млрд грн не відповідали фактичній потребі в цих коштах і потребували протягом року значного збільшення асигнувань (у 2016 році – на 12,1 млрд грн, у 2017 році – на 21,7 млрд гривень). Загалом (з урахуванням неодноразового внесення змін до Державного бюджету України та розпису на відповідний рік) обсяг видатків субвенції затверджено на 2016 рік у сумі 44,3 млрд грн, на 2017 рік – 69,9 млрд грн, тобто їх первинний обсяг збільшено на 27 і 48 відс. відповідно

У 2016 році бюджетна програма не виконана на 149,5 млн грн (на 0,3 відс), у 2017 році – на 138,3 млн грн (на 0,2 відс. від затверджених розписом обсягів асигнувань). Так, у 2017 році Київську область не профінансовано на 43,2 млн грн за наявності простроченої кредиторській заборгованості в сумі 508,4 млн грн, Харківську – на 42,2 млн грн (960,3 млн грн), Вінницьку – на 18,3 млн грн (515,3 млн грн), Полтавську – на 18,0 млн грн (744,0 млн грн заборгованості).

Протягом 2016–2017 років обсяг кредиторської заборгованості за субвенцією перед підприємствами - надавачами житлово-комунальних послуг загалом зріс більш як утричі (з 7,8 млрд грн станом на 01.01.2016 до 26,7 млрд грн станом на 01.01.2018), у структурі якої значно збільшилася питома вага простроченої заборгованості (з 0,8 до 11,5 млрд грн), що вкрай

негативно вплинуло на фінансово-економічний стан окремих підприємств - надавачів послуг і свідчить про недостатність обсягів субвенції для фінансування нарахованих пільг і субсидій, неможливість у низці випадків провести взаєморозрахунки (заліки).

Зазначене не сприяє повній оплаті підприємствами – надавачами житлово-комунальних послуг відповідних рахунків за енергоносії, інвестуванню в інфраструктуру (зокрема енергомодернізацію) та, відповідно, наданню якісних послуг населенню.

Так, у 2017 році з державного бюджету відшкодовано витрати ОСББ м. Запоріжжя за надані пільги та субсидії з оплати житлово-комунальних послуг у сумі 39,5 млн грн (76 відс. від нарахованого обсягу). Кредиторська заборгованість станом на 01.01.2018 була 12,1 млн грн, що на 5,0 млн грн більше, ніж на початок 2017 року. Головні причини – недофінансування головних розпорядників цих коштів з державного бюджету (зокрема для проведення розрахунків грошовими коштами відповідно до Порядку фінансування субвенцій), непропорційне спрямування коштів місцевими бюджетами на розрахунки з окремими ОСББ, а також відмова окремих з них (м. Запоріжжя) проводити розрахунки шляхом взаєморозрахунків (заліків).

4. Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування у низці випадків не забезпечили встановлення операторами зовнішніх мереж протягом 2017 року будинкових засобів обліку теплової енергії згідно з вимогами постанови Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 № 865. Як наслідок – відсутність достовірних відомостей про фактично надані послуги і, відповідно, залишки невикористаних коштів субвенції. Водночас Мінрегіоном (заступник Міністра Е. Б. Кругляк) не забезпечено своєчасного прийняття Кабінетом Міністрів України окремих підзаконних актів, що визначені статтею 3 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання».

Так, Мінрегіоном протягом шести місяців з дня опублікування цього Закону не забезпечено затвердження Кабінетом Міністрів України Порядку інформування оператором зовнішніх інженерних мереж власників (співвласників) будівлі про намір встановлення вузла комерційного обліку. Це створило додаткові ризики несвоєчасного виконання вимог Закону в частині встановлення до 02.08.2018 відповідних засобів обліку теплової енергії.

За даними Мінрегіону, станом на 01.01.2018 оснащення будинків засобами обліку теплової енергії становило 79,5 відсотка. Зростання кількості встановлених лічильників по Україні за минулий рік становило менше ніж 18 відсотків. Найменше оснащено будинків приладами обліку в Тернопільській – 17 відс., Луганській (на підконтрольній території) – 19 відс. областях, а в Кіровоградській, Волинській, Донецькій областях – 54–56 відсотків. При цьому в Кіровоградській області показник оснащення лічильниками за 2017 рік зріс менше ніж на 2 відсотки.

У результаті за відсутності в низці випадків побудинкового обліку фактично наданих послуг створено умови для надмірного відшкодування

державою за рахунок субвенції підприємствам – виконавцям (виробникам) вартості таких послуг, наданих у вигляді пільг і субсидій населенню.

Зокрема, у Сумській області розрахункова вартість послуги «централізоване опалення» (в однакових за технічними даними будинках і домогосподарствах з двох осіб) для обладнаних приладами обліку домогосподарств становить 1475 грн, а для будинків без приладів обліку – 2125 грн (більша на 650 гривень).

Через відсутність суцільного обліку споживання енергоресурсів належним чином не виконуються місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування положення Закону України від 09.04.2015 № 327-VIII «Про запровадження нових інвестиційних можливостей, гарантування прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності для проведення масштабної енергомодернізації», не укладаються енергосервісні договори між замовниками та ЕСКО-компаніями з метою скорочення рівня споживання та/або витрат на оплату житлово-комунальних послуг.

5. Відповідними управліннями і департаментами соціального захисту населення Вінницької, Запорізької, Київської, Луганської, Одеської та Сумської обласних держадміністрацій та Львівської міської ради не забезпечено належного внутрішнього контролю за витрачанням субвенції.

Як наслідок, окремими розпорядниками бюджетних коштів на місцях допущено факти використання субвенції з порушенням законодавства – **105,2 млн грн** і недотримання правил ведення бухгалтерського обліку – на **9,3 млн гривень**.

Зокрема, у Луганській області 82,8 млн грн субвенції у порушення вимог законодавства спрямовано не на першочергове погашення кредиторської заборгованості минулих років, а на поточну заборгованість (департамент фінансів Луганської обласної державної адміністрації, директор Анікієва Т. В.); з липня по листопад 2017 року не забезпечено повернення ТОВ «ТАУН СЕРВІС» до державного бюджету невикористаних коштів субсидії на суму 2,1 млн грн (управління праці та соціального захисту населення Сєвєродонецької міської ради, начальник Василенко Н. В.); у Сумській області 8,4 млн грн субвенції понад шість місяців перебували у дебіторській заборгованості надавачів послуг (департамент соціального захисту населення Сумської міської ради, директор Дубровський М. В.).

У порушення пункту 2 Порядку повернення коштів субсидії управлінням праці та соціального захисту населення Шосткинської міської ради (начальник Наймитенко А. М.) не вжито належних заходів щодо подання до суду позовних заяв стосовно 5 осіб-субсидантів про стягнення надміру виплачених їм коштів у сумі 28,3 тис. грн (дебіторська заборгованість 2013–2017 років), отже, створено умови для їх втрати та нанесення державі шкоди (збитків) на цю суму.

За відсутності нормативних обмежень щодо максимальних строків повернення субсидантами зайво отриманої субсидії керівниками управлінь праці та соціального захисту населення Шосткинської і Лебединської міських рад, управлінь соціального захисту населення Долинського району та

м. Охтирка Сумської області приймалися рішення про надання субсидантам розстрочки на повернення коштів на необґрунтовано великий термін, тобто було створено ризики їх неповернення та знецінення. Наприклад, управління праці та соціального захисту населення Шосткинської міської ради (начальник Наймитенко А. М.) прийняло рішення про розстрочення неправомірно виплаченої субсидії Г. із щомісячним платежем у розмірі 30 гривень. Оскільки сума заборгованості громадянина станом на 01.01.2018 була 9,4 тис. грн, її погашення може відбуватись впродовж 26 років.

Управлінням праці та соціального захисту населення Калинівської райдержадміністрації (начальник Виноградський І. Л.) Вінницької області внаслідок недотримання вимог законодавства щодо термінів прийняття рішення про призначення (непризначення) субсидії та отримання і врахування при прийнятті рішення відомостей про субсидантів 128 громадянам, яким було нараховано пільги на оплату послуг з газопостачання на загальну суму 237,2 тис. грн, одночасно призначено і виплачено субсидію (під час аудиту заборгованість перед ТОВ «Вінницягазбют» зменшено на вказану суму).

Випадки переплати громадянам субсидій були встановлені аудитом також у Київській області та у м. Львові.

6. Норми положення про субсидії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 № 848 (із змінами, що діяли у 2016 і 2017 роках), створили умови для надання субсидії не тільки соціально вразливим верствам населення, але й заможним громадянам, які володіють великими житловими приміщеннями, користуються новими автомобілями, здійснювали покупку або оплату послуг вартістю понад 50 тис. грн тощо.

Зазначене, а також інші фактори, зокрема високий обсяг середньорічних виплат за субсидією порівняно з пільгами, спричинило збільшення на 63 відс. (з 5392,9 тис. сімей у 2015 році до 8809,4 тис. сімей у 2017 році) кількості домогосподарств, яким призначено субсидії на житлово-комунальні послуги. Тільки в грудні 2017 року субсидії отримали 6920,7 тис. сімей. При цьому у 2017 році розмір середньорічних витрат за рахунок субвенції на одне домогосподарство-одержувача субсидії становив 7,5 тис. грн, тоді як на одного пільговика витрачено 3,7 тис. грн, тобто удвічі менше.

У результаті протягом 2016–2017 років 90 відс. коштів субвенції спрямовано на фінансування нарахованих субсидій і лише 10 відс. – пільг.

З метою унеможливлення призначення субсидії заможним громадянам Кабінет Міністрів України на виконання статті 24 прикінцевих положень Закону України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» щодо розроблення і затвердження механізму запровадження з 01.01.2019 надання субсидій населенню на оплату житлово-комунальних послуг у грошовій формі на рівні кінцевого споживача прийняв постанову від 27.04.2018 № 329 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України та визнання такою, що втратила чинність, постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 року № 1022», якою уточнив правила надання субсидій.

7. Заходи Кабінету Міністрів України щодо забезпечення відкритості при формуванні цін на житлово-комунальні послуги (тарифів на енергоносії); заміщення природного газу, що використовується на опалення житлових будівель, альтернативними видами палива; поширення діяльності енергосервісних компаній, що виконують термомодернізацію багатоквартирних будинків і інших приміщень власними коштами, є недостатніми.

Через незадовільний стан, неремонтованість і завершення терміну придатності відповідних мереж середньозважені втрати у комунальних мережах з теплопостачання становлять **20 відс.** поданого в мережу тепла, з водопостачання – **35 відс.** від усієї відпущеної води. При цьому у 2017 році в діючих тарифах на теплопостачання враховані втрати на рівні 14,5 відс., на водопостачання – до 30 відсотків. Водночас, за даними Концепції впровадження механізмів стабільного фінансування заходів з енергоефективності (створення Фонду енергоефективності), затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13.07.2016 № 489-р, потенціал скорочення щорічного споживання природного газу для опалення в Україні у разі досягнення поточного рівня втрат в ЄС становить 11,4 млрд м³ газу (**60 відс.** імпорту України).

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та субсидій населенню на оплату житлово-комунальних послуг затвердити.

2. Про результати аудиту поінформувати **Верховну Раду України**, а також народного депутата України Бабак А.В. з порушеного нею питання.

3. Відомості про результати аудиту ефективності використання коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та субсидій населенню на оплату житлово-комунальних послуг у формі рішення Рахункової палати надіслати **Кабінету Міністрів України** та запропонувати:

- негайно вжити вичерпних додаткових заходів для забезпечення виконання операторами зовнішніх мереж вимог прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» щодо оснащення житлових будівель вузлами комерційного обліку теплової енергії до 02.08.2018, а гарячої та питної води – до 02.08.2019;

- забезпечити надання послуг з опалення для населення, яке проживає у будинках без лічильників тепла, виключно за тарифами НКРЕКП і органів місцевого самоврядування, що встановлені на основі осучаснених норм витрат палива та теплової енергії на опалення житлових та громадських споруд в Україні (КТМ 204 Україна 244-94), тобто враховують нині діючі ДБН В.2.6-31:2016 «Теплова ізоляція будівель»;

- забезпечити відкритість при формуванні цін/тарифів на житлово-комунальні послуги (тарифів на енергоносії); продовжити виконання заходів, спрямованих на стимулювання громадян і підприємств – надавачів послуг до

заміщення природного газу альтернативними видами палива; запровадити досвід діяльності енергосервісних компаній;

- забезпечити погашення простроченої кредиторської заборгованості за субвенцією підприємствам – надавачам житлово-комунальних послуг, об'єднанням співвласників багатоквартирних будинків та житлово-будівельним кооперативам за відповідні послуги з пільг і субсидій, а також компенсацію частини невикористаної субсидії населенню внаслідок економії при споживанні житлово-комунальних послуг;

- доручити місцевим органам виконавчої влади:

відповідно до пункту 13 частини першої статті 91 Бюджетного кодексу передбачити в разі необхідності відповідні обсяги видатків місцевих бюджетів на виконання заходів програм у сфері житлово-комунального господарства з оснащення житлового фонду будинковими засобами обліку енергоносіїв та споживання води;

згідно із Законом України «Про запровадження нових інвестиційних можливостей, гарантування прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності для проведення масштабної енергомодернізації» забезпечити прийняття відповідних рішень щодо укладання енергосервісних договорів між замовниками та енергосервісними компаніями з метою скорочення рівня споживання і витрат на оплату житлово-комунальних послуг;

- розглянути питання притягнення до передбаченої законодавством відповідальності посадових осіб Мінрегіону, через неналежну діяльність яких не реалізовано пропозиції Рахункової палати та відповідні доручення Прем'єр-міністра України та Віце-прем'єр-міністра України – Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України щодо актуалізації КТМ 204 Україна 244-94, що є однією з причин неефективного використання значної частини коштів субвенції; не забезпечено своєчасного прийняття Кабінетом Міністрів України окремих підзаконних актів, що визначені статтею 3 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», що призвело до додаткових ризиків невиконання вимог закону щодо оснащення житлових будівель засобами обліку теплової енергії до 02.08.2018;

- доручити Вінницькій, Запорізькій, Київській, Львівській, Луганській, Одеській і Сумській обласним держадміністраціям вжити додаткових заходів щодо підвищення ефективності управління коштами субвенції, організації належного внутрішнього контролю за діяльністю підпорядкованих установ, а також усунення причин і наслідків допущених посадовими особами порушень, у тому числі шляхом ініціювання дисциплінарного провадження за вчинення дисциплінарного проступку (нездійснення першочергового погашення кредиторської заборгованості минулих років; незабезпечення повернення до держбюджету невикористаних сум субсидій; відволікання коштів субвенції у дебіторську заборгованість на довготривалий період; призначення з порушенням законодавства і виплат громадянам субсидії; надання на необґрунтовано тривалий період розстрочки на повернення незаконно виплачених коштів субсидії; неподання до суду позовних заяв стосовно стягнення надміру виплачених коштів субсидії).

4. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту надіслати:**- Міністерству фінансів України і запропонувати:**

вжити заходів для удосконалення механізму планування коштів субвенції; в порядку реалізації взятих державою на себе зобов'язань забезпечити в повному обсязі погашення підприємствам – надавачам житлово-комунальних послуг простроченої кредиторської заборгованості за субвенцією за відповідні послуги з пільг і житлових субсидій та перерахування громадянам належної компенсації частини невикористаної субсидії внаслідок економії при споживанні житлово-комунальних послуг;

внести зміни до форми і змісту відповідних реєстрів, затверджених наказом Мінфіну від 04.01.2018 № 1 (з урахуванням внесених змін постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 114 до постанови Кабінету Міністрів України від 04.03.2002 № 256), у частині включення до них відомостей щодо обсягів фактично наданих споживачам послуг з метою забезпечення належного контролю фінансових органів і управлінь праці та соціального захисту населення на місцях за достовірністю розрахованої підприємствами вартості наданих послуг та обсягами невикористаних сум субсидії, що повинні повертатися до державного бюджету.

- Міністерству соціальної політики України і запропонувати:

спільно з Мінфіном та Мін'юстом внести зміни до пункту 2 Порядку повернення коштів, надміру виплачених за призначеними субсидіями (затверджений спільним наказом Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства фінансів України та Міністерства юстиції України від 29.12.1997 № 39/283/90/5) щодо визначення граничного строку повернення надміру виплачених коштів отримувачу субсидії;

спільно з Мінфіном підготувати та подати на затвердження Кабінету Міністрів України зміни до пункту 12 Порядку повернення субсидії щодо здійснення фінансовими органами та управліннями праці та соціального захисту населення (головними розпорядниками коштів субвенції на місцях) контролю за обґрунтованістю проведення розрахунків з надавачами послуг за житловими субсидіями;

вжити додаткових заходів щодо забезпечення дієвого контролю за правомірністю надання місцевими органами соціального захисту пільг і житлових субсидій населенню за рахунок субвенції, а також за своєчасністю повернення до державного бюджету невикористаних сум субсидій.

5. Рішення Рахункової палати про розгляд Звіту про результати аудиту надіслати Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України та рекомендувати проаналізувати в межах компетенції результати аудиту, вжити додаткових заходів щодо актуалізації норм витрат палива та теплової енергії на опалення житлових та громадських споруд в Україні (КТМ 204 Україна 244-94), що використовуються НКРЕКП і органами місцевого самоврядування, зокрема при встановленні тарифів на опалення для населення, яке проживає у будинках без засобів обліку теплової енергії.

6. Оприлюднити рішення Рахункової палати, результати його розгляду об'єктами контролю та Звіт на офіційному веб-сайті Рахункової палати.

7. Контроль за виконанням цього рішення покласти на заступника Голови Рахункової палати Майснера А. В.

Голова

В. В. Пацкан